

Entreprenörer emellan

Dan Olofsson om nycklarna till Projekt Kaxås

■ "Bygg prisvärt och flera hus samtidigt så att familjer kommer in i ett gemensamt sammanhang i naturskön miljö. Det måste finnas åtkomst till en större arbetsmarknad – hade det här legat 25 mil från Östersund tror jag inte att det hade varit möjligt. Det måste finnas engagerade människor som driver det."

HEMBYGDEN VÄXER IGEN.

I en röd gård i Kaxås i Jämtland bodde Dan Olofssons mormor och morfar. It-entreprenören har besökt den jämtländska byn varje sommar. Samtidigt har han sett den avfolkas – och när skolan hotades av nedläggning satte han Projekt Kaxås i rullning tillsammans med kusinen Bert-Ola Bångman, hans fru Karin och lokala företagare.

FOTO: CLAES JÖRNSKIÖLD

Entreprenörskap ska rädda bygden

Projekt Kaxås investerar i nybyggda villor till barnfamiljer

KAXÅS

40 nya hus för barnfamiljer och uppåt 100 nya jobb inom en femårsperiod. I den lilla byn Kaxås i Jämtland vill it-entreprenören Dan Olofsson hjälpa till att vända befolkningsutvecklingen. Om allt går vägen måste den i dag nedläggningshotade skolan bygga ut.

En klar dag kan man se Åreskutan från höjden ovanför familjen Bångmans hus i Kaxås. I backen, som rullar ner mot byn, ska 40 nya villor för barnfamiljer byggas – om it-entreprenören Dan Olofsson får som han vill. Dessutom vill han, i samarbete med lokala företag, skapa nya

jobb genom entreprenörprojektet Uppstart Kaxås.

"Man kan inte bara sitta på läktaren och se hur så här fina bygder avfolkas, det är tragiskt. Jag är uppe här flera gånger varje år och har nu i femtio år sett hur det avfolkas", säger Dan Olofsson när vi möts runt bordet i familjen Bångmans kök som är högkvarter för Projekt Kaxås sedan den 12 juni.

Bert-Ola Bångman, kusin med Dan Olofsson, och hans fru Karin Bångman arbetar

som projektmotorer och i byarna runtomkring finns ambassadörer för projektet. Engagemanget i bygden är stort.

Dan Olofsson pekar mot den röda gården intill, där bodde mormor och morfar. Båda hans föräldrar kommer från Kaxås, själv föddes han i Finland och växte upp i Malmö där han fortfarande bor. Familjen Dan Olofsson är ägare till Danir Development, en koncern som omfattar ett

60-tal bolag och 2018 omsatte över 5,5 miljarder kronor.

Hans föräldrar byggde en sommarstuga i hembyn, på södra sidan om Hällsjön.

"Det är därför jag har varit här varje sommar", säger Dan Olofsson.

Numera blänker en hel samling hustak där på södra sidan om sjön. Dan Olofsson kallar den för kusinbyn. 15 hus där hans 15 syskonbarn och deras barn och barnbarn ryms. Idén fick han när han lärde känna Kennedyfamil-

jen i USA som låtit det ursprungliga sommarhuset i Hyannis Port växa till många iakt med att familjen blev allt större.

"De små barnen leker ihop ett par veckor varje sommar och på så vis håller de ihop släkten. När jag såg det där lysande ide. Den får jag göra i Kaxås och så gjorde jag det."

Och från fritidshus försläkten till hus för nyinflyttade barnfamiljer var steget inte så långt.

"Kan vi bygga 15 hus 'sönersnäsön' (söder om sjön) så borde vi kunna bygga 15 hus 'nolasjön' (norr om sjön) också."

Det var hotet om skolnedläggning i våras som satte Projekt Kaxås i rullning.

"Stängs skolan stängs butiken, sedan stängs bensinmacken och sedan är det ingen som flyttar hit och då accelererar det här och det kan gå fort", säger Dan Olofsson.

I dag bor runt 100 personer i Kaxås by och runt 500 i de sex byar som är upptagningsområde för skolan. Eleverantalet har varierat över åren, men

när Migrationsverket i våras beslutade att stänga sin verksamhet i Jämtlands län tappade Kaxås skola i ett slag 6 av sina 43 elever och kommunens sänkte antalet lärartjänster från 2,8 till 2,1.

"2,8 lärartjänster är ett minimum för att driva en F6-skola med bra kvalitet. Vi vill inte bli nån b-skola, det är vi inte intresserade av. Det ska vara den bästa", säger läraren Peter Hallberg när vi möter honom i den röda skolbyggnaden.

Byn har haft en skola sedan 1797 och på den här platsen sedan förra sekelskiftet. Med minskat tjänstutrymme ville

"Det ska vara den bästa", säger läraren Peter Hallberg om Kaxås skola.

en del lärare inte stanna och kommunen bestämde sig för att bussa barnen till Ånge, en dryg mil bort. Efter att ha blivit kontaktad av folk från byg-

den skrev Dan Olofsson en debattartikel där han lovade att skjuta till pengar: "Kan kommunen inteta den nästan försurbara kostnadsskillnaden mellan busstransporter och extra lärare resurser så vill jag härmed meddela att jag är beredd att täcka upp denna årliga kostnadsskillnad."

Krokoms kommun tackade nej till pengarna men efter debattinlägget och massiv kritik från engagerade föräldrar backade kommunen och tog pengar ur kommunens utvecklingsfond för att hålla skolan öppen ett tag till.

"Men det är klart, fortsät-

ter elevunderlaget att minska så stängs ju skolan förr eller senare, det är inte så mycket att be för. Då måste vi vända befolkningsutvecklingen", säger Dan Olofsson.

Själv tycker han att Kaxås har ett perfekt läge mellan Östersund och Åre med runt 50 minuters restid med bil åt båda hållen. Arbetslösheten i Krokoms kommun var enligt Arbetsförmedlingens statistik bara 4,2 procent nu i juli, att jämföra med riksnittet på 6,9 procent. När projektet inleddes fanns 400 lediga jobb i Östersund, Krokoms och Åre.

"Vilken är den mest intres-

santa gruppen om du ska vända befolkningsutvecklingen? Jo det är unga familjer. Och vem investerar i unga familjer idag? Har du sett payoffen "Vi investerar i unga familjer" nästan? Nej. Men det är det vi ska fokusera på", säger Dan Olofsson.

När projektet startade fanns bara ett hus i området ute till försäljning. Genom ambassadörernas dörrknackning kunde ytterligare åtta hus komma ut till försäljning. "Vi har identifierat och fått in sådant som inte har legat ute på marknaden tidigare som folk är villiga att sälja till

”Vi satte upp ett kaxigt mål att 1 000 personer skulle komma i jobb på tre år. Det fixade vi efter två och ett halvt år.”

barnfamiljer nu”, säger Karin Bångman.

Två av husen är redan sålda till barnfamiljer.

”Men vi har sex, sju till som vi inte lagt ut än”, säger Bert-Ola Bångman.

Mest anmärkningsvärt i projektet är planen för de 40 nybyggda villor som går under namnet Ekobyn Ladriket. När den igenvuxna betesmarken i Kaxbacken plötsligt var till salu för 700 000 kronor slog de till. En äldre kvinna skänkte mer mark till eftersom hon gillar projektet. Sedan starten har 70 familjer skickat in intresseanmälan och familjer från bland annat Skåne, Stockholm och Göteborg varit på besök i Kaxås.

”Vi har fem, sex, sju stycken som vill skriva kontrakt, lite försiktigt räknat”, säger Bert-Ola Bångman som är övertygad om att det blir 40 hus till slut.

Än återstår bygglov och detaljplaneändring, men förhoppningen är att de första husen kan börja byggas redan i höst. Huspriserna ligger mellan 2,4 och 3,3 miljoner kronor.

”Ska du ha ett sådant här hus i Åre så kostar det dubbelt så mycket eller tredubbelt”, säger Dan Olofsson.

Dan Olofsson tillsammans med Karin och Bert-Ola Bångman som är projektmotorer i Projekt Kaxås. FOTO: CLAES JÖRNSKIÖLD

Ett problem med att bygga nytt på landsbygden är att husen inte värderas lika högt som i städer vilket gör det svårt att få lån för nybyggnation. Projekt Kaxås försöker skraddarsy individuella lösningar, vilket också kan innebära att Dan Olofsson kan gå in som garant för ett lån.

”Staten driver kravet på 15 procents kontantinsats och amorteringar på det. Det gör att det är bara unga familjer med förmögna föräldrar som kan köpa hus idag. Det är ett klassamhälle på väg. Kommunen sitter med bakbundna händer med sin formalia och bankerna sitter med sina regler. Det är inte konstigt att ing-

enting händer”, säger Dan Olofsson.

En familj från Sala som är intresserad av att flytta till Kaxås ska äta middag med Bångmans före kvällens konsert i Offerdals kyrka. Den arrangeras till förmån för Star for life, ett annat av Dan Olofssons hjärteprojekt, som arbetar mot hiv och aids i Sydafrika och Namibia.

Det var när han köpte mark i Sydafrika som hiv/aids-problematiken blev påtaglig:

”Det var ju katastrof. 30-40 procent av befolkningen hade ju hiv. Då är det inte så lätt att sitta på läktaren och säga, det får samhället sköta. Vi funde-

rade på om det är något litet vi kan göra i närområdet, det var så det började.”

Han tycker att fler entreprenörer borde engagera sig i samhällsfrågor då det ger mycket tillbaka.

”Jag byggde upp it-konsultbolaget Sigma och hade 170 procents jobb med det tills jag fyllde 50. Då hade jag börsnoterat bolaget och allt flöt på och då började man tänka lite större tankar.”

Tidigare i år gick han och affärsmannen Lennart Blecher ut med att de donerar sammanlagt 40 miljoner kronor under en tioårsperiod till Judiska församlingen i Malmö, som har stora problem med antisemitism.

Nu idagarna drar också Uppstart Kaxås igång, inspirerat av entreprenörprojektet Uppstart Malmö. För att motverka utanförskapsproblemen i Malmö samlade Dan Olofsson 15 företagare år 2011.

”Vi satte upp ett rätt så kaxigt mål i Malmö, att 1 000 personer skulle komma i jobb på tre år. Det är rätt mycket. Och det fixade vi efter två och ett halvt år. Nu är vi uppe i 2 600”, säger han.

Tanken är att stötta mindre

företag för att de ska kunna anställa och växa samt få nya företag att flytta in. I Kaxås samlas fyra företagare utifrån och nio lokala företag. Målet är att skapa mellan 50 och 100 arbetstillfällen i Offerdal (den socken Kaxås ingår i) de kommande fem åren.

”Det kommer att bli ett antal jobb, men den stora jobbmärknaden kommer ändå vara den regionala”, säger Dan Olofsson.

Uppe i backen där husen ska byggas klarnar sikten mot Åreskutan och Offerdalsfjällen. Molnen speglar sig i Hällsjöns lätt krusade yta. Det luktar sött av älgört. Tanken är att villorna ska ingå i en samfällighet med tillgång till bakstuga, vallabod och skidspår. Möjlighet att köpa till stallplats finns. Dan Olofsson pekar mot en liten, grå timmerstuga vid vägkanten och säger med ett leende:

”Det lilla huset där, det ska vi ha som lekstuga på lekplatsen.”

MALIN PALMQVIST

malin.palmqvist@di.se

070-246 01 02

Di Fakta

Projekt Kaxås och Uppstart Kaxås

■ **Målet** med Projekt Kaxås är att vända befolkningsutvecklingen, dels genom att få ut äldre hus till försäljning och dels genom att bygga nya hus och skraddarsy lösningar för att unga familjer ska kunna köpa dem.

■ **Uppstart Kaxås** är en fristående stiftelse inspirerad av Uppstart Malmö. Målet är att få mindre företag att växa och nya företag att flytta in. Målet är att skapa 50-100 jobb inom en femårsperiod.

■ Medverkande företag från Offerdalsbygden:

Madeleine Nilsson och Ulrika Sundin, Fru Fröken Karamell
Anne Houser och Elenor Öster, Saran Yoga
Nicholas Fried och Monika Håkansson, Zpyke
Lars Eriksson, Lejes taxi
och Lasses bilringar
Ulf Nilsson, Markentreprenader
Katarina Nyberg Finn, Hema Lön
Kalle Bäckwall, Ånge Park
och Destination Almåsa
Nicklas Hasslund, Agilkon
Roger Jönsson, Jemtel

■ Medverkande utifrån:

Anders Torstensson,
Upplands Kapital
Dan Magnusson,
Otto Magnusson Bygg
Staffan Andersson,
vd för Uppstart Malmö
Dan Olofsson, Danir

NORDIC ART GALLERY

KÖP UTVALD KONST HOS NOA GALLERY

KIM LORENTZON, "RIMAS", 2 200 KR

LARS TUNEBO, "FLATRICH BLUEISH", 3 500 KR

KERSTI RÅGFELT STRANDBERG, "FRAGIL", 2 800 KR

* NOAGALLERY.SE - KONSTGALLERI PÅ NÄTET * FRI FRAKT & FRIA RETURER